

ظرفیت گردشگری معادن متروک را دریابیم

حامد فضلیانی: محبوب‌ترین فیروزه جهان، متعلق به نیشابور است. این معدن زیرزمینی است و تونلی بودن آن همواره برای گردشگران دانشجویان و پژوهشگران داخلی و خارجی جذاب بوده است

در واقع یکی از دلایل درگیری با معدنکاران، رها شدن معدن متروک است.

وی ادامه داد: فعالیت معدن در ایران در ۳ مرحله اکتشاف، استخراج و فرآوری خلاصه می‌شود، در حالی که در کشورهای دیگر کار در معدن ۴ مرحله دارد؛ آخرین مرحله آن، تعیین سرنوشت‌شان پس از پایان ذخایر است. در واقع در کشورهای دیگر معدن پس از پایان ذخایر در قسمتی از این معدن یک استخر طبیعی ساخته شده است که برای رفع برخی از بیماری‌های پوستی مفید است. گردشگران مرد می‌توانند در آب این استخر شنا کنند.

به گفته این کارشناس، بخشی از چشمه‌های آب گرم خاصیت درمانی دارند. برخی از کشورهای خارجی در معدن متروک اورانیوم، کلینیک‌های تخصصی ساختند تا بیماران را درمان کنند.

زینال‌زاده، معدن چادرملو را دیگر معدن موفق در زمینه جذب گردشگران عنوان کرد و افزود: در این معدن، استخر، سونا، جکوزی، رستوران، کافی‌شاپ، باشگاه سوارکاری و رصدخانه مجهز ساخته شده است. این امکانات به این دلیل در معدن ایجاد شده است که پس از پایان ذخایر معدنی بتوان از آنجا برای جذب گردشگران بهره گرفت.

به گفته وی، گردشگران زیادی از سراسر جهان خواهان مشاهده قدیمی‌ترین معدن فعال دنیا یعنی معدن فیروزه نیشابور هستند. همین تمایل باید برای متولیان گردشگری در ایران ایجاد انگیزه کند تا شرایط را برای جذب گردشگر فراهم کنند.

این کارشناس در پایان خاطرنشان کرد: معدن ایران نیز ظرفیت جذب گردشگران را دارند. برخی از معدن

آیا اصلی‌ترین کارویژه معدن، استخراج مواد معدنی است یا می‌توان کارکردهای دیگری برای آن متصور شد؟ برخی از فعالان معدنی در پاسخ به این پرسش می‌گویند: معدن (متروک و در حال فعالیت) این قابلیت را دارند که به محلی مناسب برای جذب گردشگران داخلی و خارجی تبدیل شوند اما با وجود این ظرفیت هنوز در ایران زیرساخت‌ها برای این مهم فراهم نشده و گردشگری معدن درحال حاضر بدون متولی مانده است، در حالی که برخی از معدن، از محل گردشگری بیشتر از استخراج کسب درآمد می‌کنند. از این رو می‌توان گفت زمان بالقوه کردن این توان فرا رسیده و باید با جدیت در این زمینه ورود کرد.

شناسایی ۲۰ معدن با هدف گردشگری
آیدین زینال‌زاده، کارشناس اکتشاف سازمان صنعت، معدن و تجارت در گفت‌وگو با روزگار معدن، در این باره بیان کرد: تلاش برای ایجاد گردشگری در معدن متروک و فعال ایران از سال ۸۹ آغاز شد. ما برای حرکت در این مسیر نخست باید معدن را شناسایی می‌کردیم. از این رو در فاز نخست ۲۰ معدن برای این مهم در نظر گرفته شد و هم‌اکنون در حال تدوین گزارش‌های تصویری این معدن هستیم.

وی با بیان اینکه وزارت صنعت، معدن و تجارت اطلاعات دقیقی از معدن با قابلیت گردشگری پذیر بودن در دست دارد، افزود: هنوز سرمایه‌گذاری لازم در این زمینه انجام نشده و همچنان در مرحله شناسایی معدن، متوقف شده‌ایم اما زمان آن فرا رسیده که نهادهای متخصص، متولی سامان دادن به این مهم شود.

به گفته مجری طرح ملی گردشگری معدن، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و معاونت گردشگری و نظام مهندسی معدن می‌توانند متولی اجرای طرح ملی گردشگری معدنی شوند.

زینال‌زاده درباره مشکلات ایجاد شده برای این طرح، گفت: بر اساس قانون بودجه سال ۱۳۸۹، دستگاه‌های دولتی باید نیم تا ۳ درصد از بودجه خود را در اختیار طرح‌های پژوهشی قرار دهند اما تا امروز چنین بودجه‌ای از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت به این طرح تعلق نگرفته است.

وی با بیان اینکه گردشگران برای بازدید از معدن نیازمند انگیزه هستند، اظهار کرد: بخش خصوصی، فعالیت در زمینه «زمین گردشگری» را آغاز و کتاب‌ها و مقالات زیادی در این زمینه منتشر کرده، در حالی که هنوز اقدامی در زمینه «ماین‌توریسم» یا «گردشگری معدن» انجام نداده است.

این کارشناس ادامه داد: در ابتدا این طرح با مخالفت‌های زیادی روبرو شد و دیدگاه‌ها نسبت به این اقدام چندان مثبت نبود اما با گذر زمان برخی از اهالی معدن به این سمت متمایل شدند که برای تحقق این مهم تلاش کنند.

انواع معدن متروک در ایران
زینال‌زاده با بیان اینکه در تقسیم‌بندی اقتصادی، معدن متروک در ۲ دسته قابلیت تقسیم شدن دارند، اظهار کرد: برخی از معدن، ذخیره اقتصادی دارند اما به دلیل بهره‌برداری نادرست متروک شده‌اند. دسته دیگر نیز معدنی هستند که ذخیره آنها به پایان رسیده و هم‌اکنون به یک معضل زیست‌محیطی تبدیل شده‌اند.

توجه به گردش مالی معادن

امیرحسین جعفرزاده / نائب رئیس کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی یزد

دفاتر و حساب مالی بیشتر معدن کوچک و متوسط در همان منطقه‌ای است که فرآورده‌های معدنی در آن استخراج می‌شوند. گردش مالی این معادن آنقدر قابل توجه نیست که بانک‌های شهرستان‌ها نتوانند آن را پوشش دهند. این در حالی است که عمده درآمد معدن بزرگ به بانک‌های مرکز واریز می‌شود. به عنوان مثال معدن چادرملو یزد و معدن مس سرچشمه کرمان، در تهران دفتر اصلی دارند. از این رو در مرکز دارای حساب بانکی هستند و مبادلات مالی خود را از بانک‌های مرکز دنبال می‌کنند.

حجم گردش مالی این معادن بسیار بالاست و از آنجایی که بانک‌های استانی نمی‌توانند به دلیل محدودیت‌های قانونی، وام‌های کلان معدن بزرگ را تأمین کنند، درآمد معدن بزرگ به بانک‌های مرکز منتقل می‌شود. این مسئله یک سوی دیگر هم دارد؛ اگر حساب‌های بانکی این معادن در همان استان‌ها بماند بدون تردید باعث رونق اقتصادی منطقه معدن خیز خواهد شد، زیرا از یک طرف منابع نقدینگی استان را افزایش می‌دهد و از سوی دیگر اعتبار لازم برای صنایع و معدن کوچک و متوسط را تأمین می‌کند.

همانگونه که اشاره شد، حساب‌های مالی معادن بزرگ در مرکز است. از این رو مالیات به اداره امور مالیاتی مرکز پرداخت می‌شود. بر اساس قانون باید بخشی از مالیات در استان واریز شود که این اتفاق به طور معمول رخ نمی‌دهد. اگر این مالیات به استان تخصیص داده شود، اتفاق خوبی در استان‌های معدنی رخ خواهد داد.

از سوی دیگر بسیاری از امور معدن بزرگ از سوی پیمانکاران اجرا می‌شود و ممکن است یک پیمانکار دارای چندین معدن در استان‌های مختلف باشد. به همین دلیل دارای یک دفتر مرکزی در تهران هستند تا از آن دفتر امورشان را رسیدگی کنند.

درست است که برای حل این مشکل، شورای معادن استانی می‌تواند ورود کند اما نظارت بر عملکرد و امور پیمانکاران از بد شورای معادن خارج می‌شود. از این رو لازم است مشکل قانونی آن حل شود. بر اساس قانون معدن، ۱۵ درصد از حقوق دولتی که معدنکاران به دولت پرداخت می‌کنند باید به استان بازگردد اما این مهم به طور معمول اعمال نمی‌شود و درصد کمی از حقوق دولتی برای عمران و آبادی منطقه هزینه می‌شود.

سیر آتوش موسوی
editor@smtnews.ir

آیدین زینال‌زاده

بهترین راه پس از پایان ذخایر معدنی، تبدیل آن معدن به یک مرکز گردشگری است چراکه این تغییر کاربری باعث استمرار اشتغال در آن می‌شود

خارجی مانند معدن نمک ولیچکا در لهستان بیش از فروش مواد معدنی، سالانه تعداد قابل توجهی از گردشگران داخلی و خارجی را جذب می‌کنند.

کم توجهی به ایمنی گردشگران معدنی
حامد فضلیانی، مسئول دفتر فنی معدن فیروزکوه نیشابور نیز در این باره در گفت‌وگو با روزگار معدن، بیان کرد: طرح کلی جامع گردشگری در معدن فیروزه نیشابور را آغاز کردیم اما هنوز به طور رسمی، بحث تورها آغاز نشده چراکه تاکنون هیچ قانونی در زمینه وی با بیان اینکه معدن فیروزه نیشابور از قدیم، مرکزی بکر برای گردشگران داخلی و خارجی بوده است، خاطرنشان کرد: محبوب‌ترین فیروزه جهان، متعلق به نیشابور است. این معدن زیرزمینی است و تونلی بودن آن همواره برای گردشگران، دانشجویان و پژوهشگران داخلی و خارجی جذاب بوده است.

فضلیانی درباره ایمنی گردشگران در معدن، بیان کرد: هنوز معدن برای جذب گردشگران ایمن نیستند، اما کسی که وارد معدن می‌شود باید از اصول ابتدایی پیروی کند. بدون تردید، مسئول فنی معدن باید متولی این مهم شود.

این فعال معدنی با اشاره به وظایف مسئول فنی معدن، گفت: جدا کردن محیط استخراجی از محیط گردشگری، اصلی‌ترین وظیفه مسئول فنی است. به‌عنوان مثال در معدن ما جاهایی با عمق ۸۰ متر وجود دارد که بدون تردید محل مناسبی برای گردشگران نیست زیرا این عمق برای کودکان و سالخورده‌گان بسیار خطرناک است. وی با بیان اینکه قانون در زمینه بیمه گردشگران سکوت کرده است، افزود: هنوز مشخص نشده که اگر گردشگر معدنی دچار حادثه شود چه کسی برای جبران خسارت ورود می‌کند.

فضلیانی در پایان تصریح کرد: درحال حاضر بهره‌بردار معدن فیروزه نیشابور، محدوده‌ای را برای بازدید گردشگران در نظر گرفته و هزینه بازدید از این محل ۵ هزار تومان است.

فراخوان تجدید مزایده عمومی اجاره مجموعه باغات و زمین‌های مزروعی

در اجرای آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون الحاق برخی موارد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به‌شماره ۱۵۲۰۰۱ت ۵۲۲۹۳ هـ.سورخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۱، شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی در نظر دارد مجموعه باغات و زمین‌های مزروعی خود به شرح جدول ذیل را برابر شرایط مندرج در اسناد مزایده حداکثر به مدت سه سال به اجاره واگذار نماید؛ لذا به آگاهی علاقه‌مندان به اجاره می‌رساند پس از رویت این فراخوان و مجموعه مورد نظر، از طریق مراجعه به مدیریت حراست شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی یا سایت شرکت به آدرس www.agrw.ir نسبت به دریافت اسناد مزایده اقدام نماید.

- موضوع مزایده: «اجاره مجموعه باغات و زمین‌های مزروعی شرکت به مدت حداکثر سه سال»

- مهلت داللود و دریافت اسناد مزایده: تا ساعت ۲۴ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۰

- مزایده‌گران بایستی فایل‌های داللود شده را چاپ کرده و کلیه اوراق مربوطه را به همراه این آگهی و سایر مدارک درخواستی به نحوی که در شرایط مزایده ذکر گردیده، مهر و امضای قلمی نموده و در پاکت‌های مزایده قرار داده و در مهلت مقرر عودت نمایند.

- مزایده‌گران مکلفند معادل مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار مندرج در جدول ذیل، ضمانت‌نامه بانکی مطابق آیین‌نامه تضمین

ردیف	نام مجموعه باغات	وضعیت آبی	مبلغ تضمین (ریال)
۱	باغ محدوده سد باراندوز ارومیه	آبی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۲	زمین‌های مزروعی محدوده سد آزادگان شهرستان بوکان	دیم	۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰

۳	زمین‌های مزروعی محدوده سد انحرافی شوریک شهرستان جاپیباره	آبی	۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۴	زمین‌های مزروعی محدوده روستای قورول سفلی شهرستان جاپیباره	آبی	۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۵	زمین‌های مزروعی محدوده روستای بسطام (II) شهرستان جاپیباره	آبی	۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۶	زمین‌های مزروعی محدوده روستای بسطام (I) شهرستان جاپیباره	آبی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۷	زمین‌های مزروعی محدوده سد دریک شهرستان سلماس	دیم آبی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۸	باغات و زمین‌های مزروعی محدوده روستای خانقاه مهاباد شامل باغات میوه از قبیل سیب، گلابی، زردآلو، آلو قرمز و سیب و به و ارغی و مزروعی دیم آبی و بیشتر در حدود ۲۰/۲ هکتار، ساختمان مسکونی به مساحت ۱۰۵ مترمربع، ۴ باب ساختمان آبیاری جمعا به مساحت ۱۸۰ مترمربع، ۱۱ حلقه چاه نیمه عمیق و ۲ استخر ذخیره آب	دیم آبی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۹	باغات و زمین‌های مزروعی محدوده روستای حسن‌خان مهاباد شامل باغات میوه از قبیل سیب، گردو، زردآلو و آلوچه و زمین‌های مزروعی دیم آبی و بیشتر مجموعا ۳۲ هکتار	دیم آبی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۰	باغ محدوده کعب سد نورزولو مابندوان	دیم آبی	۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۱	باغات میوه از قبیل سیب، گلابی، زردآلو و گیلاس به مساحت تقریبی ۳/۲ هکتار	آبی	۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
۱۲	زمین‌های مزروعی و باغ محدوده سد بوکان	دیم آبی	۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰